

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2018**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До едноличния акционер на Провадсол ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Провадсол ЕАД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2018 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Съветът на директорите на Дружеството („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране,

преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Делойт Оудит ООД
Делойт Оудит ООД

Момчил Чергански
Пълномощник на управителя Силвия Пенева
Регистриран одитор

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

25 април 2019

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Точка	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Приходи от продажби	4	13,031	13,055
Себестойност на продажбите		(11,120)	(10,593)
Брутна печалба		1,911	2,462
Други приходи	5	497	451
Административни разходи	6	(239)	(238)
Доходи при прекратяване на трудови правоотношения	7	(201)	(253)
Други разходи	8	(51)	(222)
Разходи за лихви, нетно	10	(609)	(522)
Други финансови разходи, нетно	11	-	(8)
Печалба преди данъчно облагане		1,308	1,670
Разход за данък	12	(136)	(170)
Печалба за периода		1,172	1,500
Друг всеобхватен доход от актюерска печалба, нетно от данък		8	1
Общ всеобхватен доход за периода		1,180	1,501

Подписано от името на Провадсол ЕАД на 25 април 2019 г.

Иво Божидаров

Изпълнителен директор

Неделя Едрев

Финансов директор

Иванка Вълканова

Главен счетоводител

Момчил Чергански

Регистриран одитор

Дата: 25 април 2019 г.

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Точка	31 декември 2018	31 декември 2017
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	13	34,661	26,163
Нематериални активи	14	6	8
Отсрочени данъчни активи, нетно	12	231	153
Инвестиции	15	6	6
		<u>34,904</u>	<u>26,330</u>
Текущи активи			
Материални запаси	16	739	733
Търговски и други вземания	17	1,771	1,677
Вземания за корпоративен данък		1	-
Парични средства	18	1,142	5,171
		<u>3,653</u>	<u>7,581</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>38,557</u>	<u>33,911</u>
КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Основен капитал	19	2,152	2,152
Законови резерви		215	215
Натрупана печалба		1,797	11,118
Общо капитал и резерви		<u>4,164</u>	<u>13,485</u>
Нетекущи пасиви			
Задължения при пенсиониране	22	329	313
Дългосрочни финансови задължения	23	30,747	16,600
		<u>31,076</u>	<u>16,913</u>
Текущи пасиви			
Задължения за корпоративен данък		-	21
Търговски и други задължения	24	2,989	3,239
Провизии	25	328	253
		<u>3,317</u>	<u>3,513</u>
ОБЩО КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>38,557</u>	<u>33,911</u>

Подписано от името на Провадсол ЕАД на 25 април 2019 г.

Иво Божидаров

Изпълнителен директор

Момчил Чергански

Регистриран одитор

Дата: 25 април 2019 г.

Петелко Едрев

Финансов директор

Иванка Вълкина

Главен счетоводител

Пояснителните сведения представляват неразделна част от настоящия финансов отчет.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Парични потоци от оперативна дейност		
Печалба преди данъчно облагане	1,308	1,670
Корекции за:		
Амортизации (виж т. 13 и т. 14)	2,567	2,527
Изменение на провизиите (виж т. 10, т. 20, т. 22 и т. 25)	90	76
Загуба от валутни курсови разлики, нетно (виж т. 11)	-	8
Разходи за лихви, нетно (виж т. 10)	609	522
	4,574	4,803
Увеличение на материалните запаси (виж т. 16)	(6)	(87)
Увеличение на търговските и други вземания (виж т. 17)	(98)	(489)
(Намаление) / увеличение на търговските и други задължения	(293)	767
Парични средства, генерирани от оперативна дейност	4,177	4,994
Изплатени дивиденди (виж т. 26)	(10,501)	(473)
Изплатени лихви (виж т. 10 и т. 24)	(608)	(475)
Изплатени данъци върху печалбата	(236)	(258)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(7,168)	3,788
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на имоти, машини и съоръжения (виж т. 13, т. 14 и т. 24)	(11,008)	(1,741)
Нетни парични средства, използвани в инвестиционната дейност	(11,008)	(1,741)
Парични потоци от финансова дейност		
Получени заеми (виж т. 23)	14,147	3,730
Погасени заеми (виж т. 23)	-	(4,000)
Нетни парични средства от / (използвани във) финансова дейност	14,147	(270)
Нетно (намаление) / увеличение на паричните средства	(4,029)	1,777
Пари средства в началото на периода	5,171	3,394
Пари средства в края на периода (виж т. 18)	1,142	5,171

Подписано от името на Провадсол ЕАД на 25 април 2019 г.

Иво Божидаров

Изпълнителен директор

Момчил Чергански

Регистриран одитор

Дата: 25 април 2019 г.

Нежелчо Едрев

Финансов директор

Иванка Вълканова

Главен счетоводител

Пояснителните сведения представляват неотделима част от настоящия финансов отчет.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Основен капитал	Законови резерви	Натрупана печалба	Общо
Салдо към 31 декември 2016	2,152	215	10,090	12,457
Разпределение на дивиденди (виж т. 26)	-	-	(473)	(473)
Печалба за периода	-	-	1,500	1,500
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данък	-	-	1	1
Салдо към 31 декември 2017	2,152	215	11,118	13,485
Разпределение на дивиденди (виж т. 26)	-	-	(10,501)	(10,501)
Печалба за периода	-	-	1,172	1,172
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данък	-	-	8	8
Салдо към 31 декември 2018	2,152	215	1,797	4,164

Подписано от името на Провадсол ЕАД на 25 април 2019 г.

Иво Божидаров

Изпълнителен директор

Неделчо Едрев

Финансов директор

Иванка Вълканова

Главен счетоводител

Момчил Чергански
Регистриран одитор
Дата: 25 април 2019 г.

Пояснителните сведения представляват неделима част от настоящия финансов отчет.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1 Обща информация

1.1 Правен статут

Провадсол ЕАД (Дружеството) е акционерно дружество, регистрирано в България, вписано в Търговския регистър с ЕИК 103006290. Седалището на Дружеството е град Провадия 9200, Промислена зона.

Едноличен собственик с дялово участие в размер на 100 % от капитала на Дружеството е Солвей Соди АД (виж т. 19).

Крайна холдингова компания на Провадсол ЕАД е Солвей С.А., Белгия.

1.2 Предмет на дейност

Основната дейност на Дружеството е свързана с извличане на натурална сол и производство на разсол, който е основна суровина за производството на калцинирана сода.

На 28 август 2000 г. Дружеството получава концесионно право за добив на разсол от находище Мирово за срок от 30 години. Предполагаемите геоложки запаси на находищата към датата на сключването на концесионния договор възлизат на около 182 млн. тона.

Основните суровини за производството на разсол са ел. енергия, вода и неразтворител – гориво.

Производството и използваните производствени мощности в хил. м³ са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017	31 декември 2016
Производствен капацитет (хил. м ³)	12,600	12,600	12,600
Брой сондажи	43	41	41
Производство (хил. м ³)	7,675	7,717	7,346
Използвани сондажи	24	25	26
Натовареност на производствените мощности	60,9 %	61,2 %	58,3 %

Основният клиент на Дружеството е Солвей Соди АД (виж т. 28.3 и т.4).

1.3 Факторинг

На 14 юли 2014 г. Дружеството (Прехвърлител) сключва споразумение със свързано лице (Правоприемник) за прехвърляне на вземания и задължения, съгласно което Дружеството прехвърля всички неоспорвани вземания, произтичащи от продажби на стоки и услуги във и извън страната, както и правото за изплащане на всички търговски задължения. За прехвърлените вземания не се дължат комисиони. Търговският риск е за сметка на Прехвърлителя.

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството

2.1 База за изготвяне на годишния финансов отчет

Дружеството изготвя и представя финансовите си отчети на база на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България. Те включват Международни Стандарти за Финансово Отчитане, тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), Международни Счетоводни Стандарти (МСС) и тълкувания на Постоянния комитет за разясняване (ПКР). Информацията в настоящия годишен финансов отчет е подготвена в съответствие с Европейския регламент (ЕО) 1606/2002 от 19 юли 2002 г. относно прилагането на Международните счетоводни стандарти.

Счетоводната политика и МСФО, възприети от Дружеството и прилагани в годишния финансов отчет за 2018г., са в съответствие с тези, използвани при изготвянето на финансовия отчет за предходната година, в допълнение с ефекта от приетите нови стандарти, действащи от 1 януари 2018г., разяснени по-долу.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.2 Издаване и приемане на нови и преработени МСФО и разяснения

2.2.1 Изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Към датата на изготвяне и одобряване за издаване на настоящия финансов отчет се прилагат следните изменения към съществуващи стандарти и разяснения, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, които са влезли в сила за текущия отчетен период:

Преработени МСФО		В сила за финансови периоди, започващи на или след
МСФО 9	Финансови инструменти - приет от ЕС на 22 ноември 2016г.	1 януари 2018г.
МСФО 15	Приходи от договори с клиенти и изменения на МСФО 15 "Дата на влизане в сила на МСФО 15" - приет от ЕС на 22 септември 2016г.	1 януари 2018г.
МСФО 2	Плащане на базата на акции – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции - приет от ЕС на 26 февруари 2018г.	1 януари 2018г.
МСФО 4	Застрахователни договори – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – приет от ЕС на 3 ноември 2017г.	1 януари 2018г. или при първоначално приложение на МСФО 9
МСФО 15	Приходи от договори с клиенти – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – приет от ЕС на 31 октомври 2017г.	1 януари 2018г.
МСС 40	Инвестиционни имоти – Прехвърляне на инвестиционни имоти – приет от ЕС на 14 март 2018г.	1 януари 2018г.
Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016)	Изменения на МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28 основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 8 февруари 2018г.	за МСФО 1 и МСС 28 1 януари 2018г.
Нови разяснения		В сила за финансови периоди, започващи на или след
КРМСФО 22	Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания – прието от ЕС на 28 март 2018г.	1 януари 2018г.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.2 Издаване и приемане на нови и преработени МСФО и разяснения (продължение)

2.2.1 Изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период (продължение)

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2018г. за предприятията в Република България, са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: търговски вземания и задължения (виж т.17 и т. 24), получени заеми (виж т. 23), парични средства (виж т. 18), приходи от договори с клиенти (виж т. 4) и други приходи (виж т. 5).

От 1 януари 2018г. Дружеството прилага за първи път МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 15 Приходи от договори с клиенти. Ръководството на Дружеството счита, че приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не води до съществени промени във финансовия отчет в периода на първоначалното им приложение, тъй като не оказва влияние и не променя оценката на отделните отчетни обекти и операции, включени в отчета. Ефектът от първоначалното прилагане на горепосочените стандарти е оповестен в точка 31 от настоящия финансов отчет.

2.2.2 Публикувани МСФО и изменения на съществуващи стандарти и разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на изготвяне и одобряване за издаване на настоящия финансов отчет са издадени от СМСС и приети от ЕС, но не влезли в сила следните МСФО и разяснения:

Преработени МСФО		В сила за финансови периоди, започващи на или след
МСФО 16	Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017г.	1 януари 2019г.
МСФО 9	Финансови инструменти - Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – приет от ЕС на 22 март 2018г.	1 януари 2019г.
Нови разяснения		В сила за финансови периоди, започващи на или след
КРМСФО 23	Несигурност при третирането на данъка върху доходите – прието от ЕС на 23 октомври 2018г.	1 януари 2019г.

Дружеството е избрало да не приема тези нови стандарти и измененията на съществуващите стандарти преди датата на влизането им в сила. Ръководството на Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти и измененията на съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане, с изключение на МСФО 16 Лизинги.

От 1 януари 2019г. Дружеството прилага за първи път МСФО 16 Лизинги. Ръководството на Дружеството счита, че първоначалното приложение на този стандарт би довело до промени в счетоводната политика, класификацията и стойностите на отчетните обекти във финансовия отчет на Дружеството за следващи периоди. Потенциалният ефект от първоначалното прилагане на горепосочения стандарт е оповестен в точка 32.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)
- 2.2 Издаване и приемане на нови и преработени МСФО и разяснения (продължение)
- 2.2.3 Публикувани МСФО и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС и не са влезли в сила

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

Преработени стандарти		В сила за финансови периоди, започващи на или след
МСФО 14	Разчети за регулаторни отсрочени сметки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016г.) - ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт	неопределен период
МСФО 17	Застрахователни договори	1 януари 2021г.
МСФО 3	Бизнес комбинации – Определение за бизнес	1 януари 2020г.
МСФО 10 и МСС 28	МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период, до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал)	неопределен период
МСС 1 и МСС 8	МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки – Определение за същественост	1 януари 2020г.
МСС 19	Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане	1 януари 2019г.
МСС 28	Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия	1 януари 2019г.
Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)	Изменения на МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23 основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки	1 януари 2019г.
Концептуална рамка в МСФО	Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО	1 януари 2020г.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)**
- 2.2 Издаване и приемане на нови и преработени МСФО и разяснения (продължение)**
- 2.2.3 Публикувани МСФО и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС и не са влезли в сила (продължение)**

Ръководството на Дружеството очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане. Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Дружеството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

2.3 Счетоводни принципи

Настоящият финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена и на базата на принципа за действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримото бъдеще. На Ръководството на Дружеството не са известни данни, които биха довели до несигурност относно възможността то да продължи своята дейност.

Финансово-счетоводната дейност на Дружеството се осъществява в съответствие с общоприети счетоводни принципи, като текущо начисляване, последователност на представянето и сравнителна информация, предпазливост, независимост на отделните отчетни периоди, същественост, компенсиране и предимство на съдържанието пред формата.

2.4 Сравнителна информация

Дружеството представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от прилагане на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. Дружеството избира модифицирано ретроспективно прилагане на МСФО 15 и МСФО 9. При приемането на МСФО 9 Дружеството прилага облекченията при първоначалното му прилагане, поради което сравнителната информация за 2017г. не е преизчислена и прекласифицирана. На база направени проучвания, Ръководството на Дружеството счита, че промените чрез новия стандарт МСФО 9 оказват влияние върху счетоводната политика, въвеждайки нова концепция относно класификацията на финансовите активи и пасиви на Дружеството под формата на търговски и други вземания, парични средства, търговски и други задължения и получени заеми, както и за определяне на тяхната провизия за обезценка от кредитни загуби, но не оказват съществен ефект върху стойностите на финансовите активи и пасивите при приложението на стандарта за първи път към 1 януари 2018г. Информацията за ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 15 и МСФО 9 е представена и оповестена съгласно изискванията на стандартите (виж т. 31).

2.5 Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута е валутата на основната икономическа среда, в която Дружеството функционира и в която се генерират и изразходват паричните му средства. Дружеството осъществява своите сделки предимно в лева, поради което като функционална валута и валута на представяне е определен българският лев, който от 1 януари 1999г. е с фиксиран курс към еврото в съотношение 1 евро = 1.95583 лев.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.6 Приходи

2.6.1 Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година

2.6.1.1 Признаване на приходи по договори с клиенти

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или извърши обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той има търговска същност и мотив; страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят; правата на всяка страна и условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и съществува вероятност възнаграждението, на което предприятието има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване. Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като пасив по договор в отчета за финансовото състояние, докато всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; предприятието изпълни задълженията си за изпълнение и получи договореното възнаграждение; и/или когато договарът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение. Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Когато при изпълнение на задълженията за изпълнение участва друга (трета) страна, Дружеството определя дали действа в качеството на принципал или агент като оценява естеството на обещанието си към клиента: да предостави самостоятелно определените стоки или услуги (принципал) или да се уреди друга страна да ги предоставя (агент). Дружеството е принципал и признава приход като brutната сума на възнаграждението, ако контролира обещаните стоки и/или услуги преди да ги прехвърли към клиента. Ако, обаче, Дружеството не получава контрол върху обещаните стоки и/или услуги и неговото задължение е единствено да организира трета страна да предостави тези стоки и/или услуги, то Дружеството е агент и признава приходите от сделката в размер на нетната сума, която задържа за предоставените като агент услуги.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.6 Приходи (продължение)

2.6.1 Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година (продължение)

2.6.1.2 Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължение за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на наблюдаемите продажни цени.

Промяната в обхвата или цената на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на стоки и/или услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите стоки и/или услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените стоки и/или услуги;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите стоки и/или услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което уредено частично.

2.6.1.3 Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Дейността на Дружеството е свързана с производство и продажба на разсол (виж т.1.2). Обичайните приходи на Дружеството са от продажба на готова продукция.

Приходи от продажби на продукция

Продажбите на готовата продукция на Дружеството са обичайно в страната, по спецификация (технология) на Дружеството. Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно Дружеството контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента. Приходите от продажбата на продукция, в хода на нормалната дейност, се признават на база на посоченото възнаграждение в договорите с клиенти, като се изключват суми, свързани с предоставени отстъпки и рабати. Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора продукти се прехвърли на клиента, което съгласно обичайната търговска практика е при предаването им на клиента.

Продажби на продукция по спецификация на Дружеството

При продажба на продукция по спецификация на Дружеството контролът се прехвърля към клиента в *точно определен времеви момент*. Това обичайно става с предаването на продуктите и физическото владение върху тях на клиента. При *продажби в страната* това обичайно става с предаването на продукцията и физическото владение върху нея на клиента / превозвача на уговорено място, когато клиентът може да се разпорежда със стоките, като управлява употребата им и получава по същество всички останали ползи.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.6 Приходи (продължение)

2.6.1 Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година (продължение)

2.6.1.3 Задължения за изпълнение по договори с клиенти (продължение)

Транспорт на продадената продукция

Дружеството не предоставя допълнителни или свързани услуги с продажбите на продукция. Точката на доставка на калцинираната сода е товарна зона на Дружеството, където се предава и контролът върху продукцията. Транспортът на стоките е отделно задължение за изпълнение и се организира от клиента.

Приходи от продажби на услуги

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Дружеството признава приходи от предоставени услуги според степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност се определя чрез анализ на завършената работа, инспектиране на изпълнението, приключено до момента и оценка на постигнатите резултати. За измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност), в зависимост от вида на оказаната услуга, Дружеството използва *метод, свързан с вложените ресурси* или *метод, отчитащ постигнатите резултати*.

Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък към пълно удовлетворяване на задълженията се преразглежда в края на всеки отчетен период, вкл. при промяна на обстоятелствата и/или настъпване на нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на Ръководството.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обикновено включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа и различни форми на променливо възнаграждение.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение, приложими за Дружеството включват ценови отстъпки и рабати, които се предоставят на клиентите при достигане на предварително договорен месечен, тримесечен и/или годишен оборот, определени като единен праг и/или като прогресираща схема. При оценка на променливото възнаграждение, Дружеството определя какъв е очаквания от клиента оборот като използва *метода на най-вероятната стойност*. Предоставените отстъпки и рабати се компенсират срещу дължимите от клиента суми. Начислените, но неуредени към края на отчетния период отстъпки, за които клиента все още няма безусловно право на получаване, се представят като задължение за възстановяване в отчета за финансовото състояние.

Неустойки за неизпълнение

При забавено плащане от страна на клиента, съгласно договорените условия, се дължи променливо възнаграждение под формата на неустойка. Получаването на тези възнаграждения зависи от действията на клиента и е извън контрола на Дружеството. Опитът на Дружеството показва, че исторически договорените срокове за плащане се спазват и дружеството не е начислявало задължения за плащане на неустойки.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.6 Приходи (продължение)

2.6.1 Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година (продължение)

2.6.1.3 Задължения за изпълнение по договори с клиенти (продължение)

Съществен финансов компонент

Обичайният кредитен период, определен от Дружеството към клиентите е от 30 до 60 дни. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Направен от Дружеството анализ доказва, че продължителността на срока между момента, в който клиентът плаща за обещаните и/или получени стоки/или услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези стоки и/или услуги е в рамките на по-малко от дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти (виж т. 24).

Ключовите преценки и предположения на Ръководството, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени по-долу в настоящия финансов отчет (виж т. 3).

2.6.1.4 Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти Дружеството отчита:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които не биха възникнали ако договорът не беше сключен и очаква тези разходи да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (*разходи за получаване на договор с клиент*) и
- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (*разходи за изпълнението на такива договори*).

Дружеството не поема каквито и да било разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.6.1.5 Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението). Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания са оповестени в точка 31.

Активът по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.6 Приходи (продължение)

2.6.1 Счетоводна политика, приложима от 01.01.2018 година (продължение)

2.6.1.5 Салда по договори с клиенти (продължение)

Пасиви по договори

Като пасив по договор Дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят към търговските вземания и задължения в отчета за финансовото състояние и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

2.6.1.6 Финансови приходи

Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: нетни разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута. Печалби и загуби от курсови разлики се представят на нетна база на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход.

2.6.2 Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възмездяване и представляват вземания, свързани с продажбата на стоки и услуги, създадени в хода на обичайната дейност, нетно от отстъпки, ДДС и други данъци, свързани с продажбите. Приходите се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху стоките са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

2.7. Разходи

Разходите се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно.

Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периоди и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разходите за лихви се признават в периода, в който са възникнали и се определят въз основа на дължимата главница и приложимия ефективен лихвен процент, представляващ процентът който дисконтира очакваните парични плащания до нетната преносна стойност на финансовия пасив на база предполагаемия живот на този пасив.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.8. Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативен лизинг на активи се признават като разход в отчета за всеобхватния доход на линейна база за срока на лизинговия договор и на друга систематична база за времето, през което са използвани изгодите от наетите активи.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите нетекущи активи, като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.9. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат по валутния курс, валиден за датата на сделката. Към края на всеки отчетен период салдата на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват по заключителния валутен курс на Българска народна банка. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при отчитането на парични позиции по курсове, различни от тези, по които са били заведени първоначално, се отчитат като текущ финансов приход или текущ финансов разход за периода, в който са възникнали.

Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалютират във функционалната валута като се прилага обменен курс към датата на сделката и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

2.10. Финансирания (правителствени дарения)

Финансиранията представляват безвъзмездна помощ, предоставена от държавата (правителството, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми), отговарящи на определението за правителствени дарения съгласно МСС 20 Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на държавни помощи.

Правителствените дарения се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато има достатъчно сигурност, че Дружеството ще изпълни условията, свързани с тях, и дарението е получено.

Финансиранията за текуща дейност се признават на систематична база в периодите, в които се признават разходите, които те следва да компенсират.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.10 Финансирания (правителствени дарения) (продължение)

Финансиранията за придобиване на нетекущи активи се представят като приходи за бъдещи периоди и се признават в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на съответния актив, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.11. Задължения за доходи на наети лица

Дългосрочни доходи при пенсиониране

За планове за дефинирани доходи, стойността на договорените доходи се определя на база Кредитния метод на прогнозираните единици, като се извършва актюерска оценка в края на всеки отчетен период.

Актюерската оценка на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране по възраст и стаж се изготвя на база методика за изчисление чрез прилагане на равномерно натрупване (по права линия) на правата за получаване на тези доходи от персонала. Равномерното натрупване започва от датата на постъпването на съответното лице в предприятието и приключва на очакваната дата на пенсионирането му. Заработеното задължение към момента на прехвърляне на персонал между предприятия от Група Солвей се изплаща от прехвърлящото на приемащото предприятие и се признава директно в отчета за финансовото състояние.

Актюерските печалби и загуби се признават изцяло като друг всеобхватен доход.

Разходите за текущ и минал трудов стаж, ефект от съкращения и лихви се признават изцяло в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Задълженията за доходи при пенсиониране, признати в отчета за финансовото състояние, представляват сегашната стойност на задълженията за дефинирани доходи.

Други краткосрочни и дългосрочни доходи на наети лица

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, Дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Доходи при доброволно напускане преди настъпване на пенсионна възраст или при прекратяване на трудовите отношения се признават от Дружеството като задължение към персонала, когато е демонстриран обвързващ ангажимент да се прекрати трудовият договор със съответните лица, с формален план за прекратяване на трудовото правоотношение, без да има възможност да се отмени, и когато броя на наетите лица, които ще приемат предложението може да се оцени надеждно.

2.12. Данъчно облагане

Разходът за данък представлява сумата от текущите и отсрочени данъци.

Текущ данък

Текущият разход за данък се определя на база на облагаемата печалба за годината. Тя се формира на база финансовия резултат, коригиран с определени приходи и разходи, които за данъчни цели се признават в различни периоди, както и със суми, които не са облагаеми или не се признават за данъчни цели. Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане, изчислени върху облагаемия финансов резултат за годината, прилагайки данъчните ставки, в сила към края на всеки отчетен период.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.12 Данъчно облагане (продължение)

Съгласно българското данъчно законодателство Дружеството дължи данък върху печалбата. Номиналната данъчна ставка в България за 2018 и 2017 година е 10 %.

Отсрочен данък

Отсрочените данъци се определят за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната преносна стойност към датата на финансовия отчет като се ползва балансовия метод на задълженията. Пасивите по отсрочени данъци се признават по отношение на всички облагаеми временни разлики, а активите по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики.

В края на всеки отчетен период се извършва преглед на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и тя се намалява до степента, до която вече не е вероятно да се реализира достатъчно облагаема печалба, която да позволи целият или част от актива по отсрочен данък да бъде възстановен.

Отсрочените данъци се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди. Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба или загуба за периода, освен в случаите, когато данъците произтичат от операции или събития, признати директно в капитала. В тези случаи отсрочените данъци се намаляват или увеличават за сметка на капитала.

Активи и пасиви по отсрочени данъци се компенсират, когато се отнасят до данъци върху печалбата, дължими на една и съща данъчна администрация и Дружеството възнамерява да уреди текущите данъчни пасиви и активи в нетен размер.

2.13. Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи

Придобиване и оценка

Имотите, машините, съоръженията и нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и евентуалната загуба от обезценка.

Цената на придобиване включва покупната цена, митническите такси, невъзстановимите данъци върху покупката и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Като имоти, машини, съоръжения и нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на критериите на МСС 16 и МСС 38 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700 лева. Активите, които имат стойност по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика.

Активите в процес на изграждане се оценяват по цена на придобиване, намалена с размера на евентуалната загуба от обезценка.

Последващи разходи

Последващите разходи, свързани с увеличаване на първоначално определените полезен срок на използване или производителност, се отчитат като увеличение на балансовата стойност на актива.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.13 Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи (продължение)

Амортизация

Амортизацията на имоти, машини, съоръжения и нематериални активи се начислява по линейния метод, в зависимост от срока на очаквания им полезен живот, както следва:

Сгради	16.7 – 30 години
Машини и съоръжения	5 – 30 години
Информационно-технологично оборудване	3 години
Транспортни средства	5 години
Стопански инвентар	10 години
Софтуер	5 години

Амортизацията на актива започва, когато той е на разположение за употреба, т.е. когато е на мястото и в състоянието, необходими за неговата експлоатация, по начина предвиден от Ръководството. Амортизацията се преустановява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба или датата, на която активът е отписан.

Амортизация не се начислява за земи, напълно амортизирани активи и активи в процес на придобиване или изграждане.

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности на активите се преглеждат към края на всеки отчетен период и се коригират перспективно, ако това е необходимо.

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините, съоръженията и нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и от тях не се очакват бъдещи стопански изгоди или когато се продадат.

Резултатът, произтичащ от продажбата или изваждането им от употреба се определя като разлика между постъпленията от продажби и балансовата стойност на актива към датата на продажбата и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.14. Инвестиции

Дългосрочните инвестиции на Дружеството са нетъргуеми и се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с евентуалната загуба от обезценка. Притежаваните от Дружеството инвестиции подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.15. Обезценка на активи

В края на всеки отчетен период Дружеството извършва преглед на преносната стойност на нетекущите активи, за да се определи дали има индикации за обезценка. Ако съществуват такива индикации, се изчислява възстановимата стойност на актива, за да се определи размера на загубата от обезценка. Когато не е възможно да се изчисли възстановимата стойност на определен актив, Дружеството изчислява възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица, към която активът принадлежи.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.15 Обезценка на активи (продължение)

Ако така изчислената възстановима стойност на актива (или генериращата парични потоци единица) е по-ниска от преносната му стойност, последната се намалява до възстановимата стойност на актива (генериращата парични потоци единица). Загубата от обезценка се признава за разход веднага. Когато загубата от обезценка впоследствие се възстанови, преносната стойност на актива (генериращата парични потоци единица) се увеличава до преизчислената възстановима стойност, така че увеличената преносна стойност да не надвишава стойността, която би била определена, ако не е била призната загуба от обезценка на актива (генериращата парични потоци единица) в предходни години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава като приход веднага.

2.16. Материални запаси

Материалните запаси на Дружеството включват готова продукция, суровини и материали.

Суровините и материалите се оценяват и представят във финансовия отчет по по-ниската от доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализуема стойност и се изписват по метода на среднопретеглена стойност.

Готовата продукция се оценява и представя във финансовия отчет по по-ниската от производствената себестойност и нетната реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с приблизително оценените очаквани разходи за завършване на продукцията и разходите, свързани с продажбата.

Себестойността на материалните запаси включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. Разходи по закупуването съставляват покупната цена на завършените материалните запаси, намалена с търговски отстъпки, рабати или други подобни компоненти, транспортни и митнически разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които могат директно да се отнесат към придобиването.

Производствената себестойност на готовата продукция и полуфабрикатите се формира от всички необходими производствени разходи, включващи преки разходи за материали, труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи. Разходите за преработка на материалните запаси включват разходи, директно свързани с произвежданите продукти. Освен това те включват и систематично разпределени постоянни и променливи общо производствени разходи, които възникват в процеса на производство. Тези разходи за преработка, които не са разграничими за всеки продукт се разпределят между продуктите на рационална и постоянна основа.

2.17. Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.17 Търговски и други вземания (продължение)

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Обезценка

Счетоводна политика, прилагана от 1 януари 2018 година

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, определен от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (виж т. 17). Обезценката на вземанията се начислява за всеки вид и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Към датата на финансовия отчет не е отчетена обезценка на търговските вземания поради липса на просрочие.

Счетоводна политика, прилагана до 31 декември 2017 г.

Търговските и други вземания не са лихвени и се отчитат по амортизирана стойност, която съвпада с тяхната номинална стойност, намалена с необходимата обезценка за несъбираемост. Обезценката на търговски вземания се оценява на базата на модела на понесени загуби. Обезценката за несъбираемост се определя на база преглед на салдата в края на отчетния период и се начислява индивидуално за определени позиции, за които съществуват индикации за несъбираемост. Несъбираемите вземания се отписват, когато настъпят правните основания за това.

2.18. Парични средства

Паричните средства на Дружеството включват неблокираните парични средства в брой и по банкови сметки (виж т. 18).

Последващо оценяване

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Паричните средства се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

Паричните средства се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за реално понесени кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства) се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от страната се включва към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява в оперативните потоци на Дружеството за съответния период.
- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са представят нетно.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.19. Търговски и други задължения

Търговските и други задължения на Дружеството не са лихвени и се представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, която съвпада с тяхната номинална стойност. Тя се приема за справедлива стойност на сделката и се очаква да бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Дружеството, а последващо по амортизирана стойност.

2.20. Получени заеми

Получените от Дружеството заеми се отчитат първоначално по цена на придобиване, представляваща справедливата стойност на получените парични средства, нетно от преките разходи, свързани с издаването на заема и последващо по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат предвид всички разходи по издаването и всички отстъпки или премии при уреждането на заема.

Разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход за срока на финансовия инструмент, на база метода на ефективния лихвен процент.

2.21. Финансови инструменти

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

2.21.1.1 Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Съобразно с установените бизнес модели на Дружеството, договорните условия по инструментите и последващото им оценяване, финансовите активи се класифицират в три категории: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата. Класификацията е в зависимост от същността и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране. Те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура (виж т. 2.6.1.1).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на сделката, на която възниква задължение за Дружеството да закупи или продаде актива.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всячки суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година (продължение)

2.21.1.1 Финансови активи (продължение)

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти).

Класификационни групи

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и условията на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата. Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен. Финансовите активи по амортизирана стойност включват: парични средства и търговски вземания, представени в отчета за финансовото състояние. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Дружеството.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, когато финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел както събиране на договорните парични потоци, така и продажбата на финансовия актив (смесен бизнес модел). Продажбата на активите може да бъде поради покриване на текущи ликвидни нужди, поддържане на определен профил на доходността от лихви или за по-добро управление на ликвидния риск. Паричните потоци трябва да бъдат единствено погашения на главница и лихви.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година (продължение)

2.21.1.1 Финансови активи (продължение)

Тази категория е въпрос на неотменим избор при първоначалното придобиване на финансовите активи, но само когато те отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуално ниво, инструмент по инструмент. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Дружеството оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, когато финансовите активи са държани за търгуване или когато не могат да бъдат отнесени към останалите три категории. Към тази категория се отнасят финансовите активи, класифицирани според МСС 39 като финансови активи на разположение за продажба или определени като финансови инструменти за отчитане в печалбата или загубата.

Отписване

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Финансов актив се отписва от отчета за финансовото състояние на Дружеството и когато правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или са прехвърлени, при което е поето задължението да се платят напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне. Когато правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или е сключено споразумение за прехвърляне, се прави оценка на това дали и до каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността, като прехвърленият актив се признава до степента на участие в него и се признава свързаното с това задължение.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018-година (продължение)

2.21.1.1 Финансови активи (продължение)

Обезценката и загубите по финансовите инструменти се разглеждат на три етапа – на първите два като очаквани кредитни загуби за загуби, които могат да възникнат в резултат на неизпълнение, а на третия като кредитна обезценка (загуба), вече въз основа на доказателства за това, в резултат на потенциално или фактическо неизпълнение по инструментите.

Очакваните кредитни загуби за експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, се признават за кредитни загуби, които е възможно да възникнат в резултат на събития по неизпълнение през следващите 12 месеца. За кредитни позиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се признават по отношение на загуби, които е възможно да възникнат през целия срок на инструмента.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството определя дали кредитният риск по финансовите инструменти се е променил значително спрямо първоначалното признаване, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка, Дружеството преразглежда създадения вътрешен кредитен рейтинг на длъжника, движението или реструктурирането на този или други инструменти на длъжника, както и обективни външни фактори, които, по преценка на Дружеството, могат да имат отражение върху вземанията на индивидуално или колективно ниво. В допълнение се преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 90 дни.

Дружеството приема даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие над 180 дни. В определени случаи, дадено вземане или актив по договор може да се разглеждат като такива в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на договорените суми. В допълнение Дружеството взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, с което да се елиминира възможността за недостоверно представяне на кредитния риск на индивидуално и колективно ниво.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти, в съответствие с МСФО 9, Дружеството прилага опростен подход на база матрица за изчисление на процента очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различен модел на кредитни загуби. За изходни данни при работа с матрицата, Дружеството използва натрупания си опит в тази област, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за период от 3 години назад. Търговските вземания и активите по договори с клиенти на Дружеството са основно от свързани лица (виж т. 1.2) и се уреждат обичайно в договорения срок за плащане от 30 до 60 дни. На база на търговския опит на Дружеството и направения анализ, Ръководството на Дружеството счита, че няма основание за признаването на допълнителни загуби от обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и начисляване на провизия за очаквани кредитни загуби.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година (продължение)

2.21.1.1 Финансови активи (продължение)

За изчислението на очакваните кредитни загуби за паричните средства в банки, Дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Дружеството прилага тристепенен модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми.

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

2.21.1.2 Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски и други задължения или като деривативи, определени като хеджиращи инструменти в ефективен хедж, когато е уместно. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от преките разходи по сделката.

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения, задължения по заеми и други привлечени средства, включително банкови овърдрафти.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Класификационни групи

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като "финансов разход" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за активно търгуване и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е класифицирало някои от неговите финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.1 Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година (продължение)

2.21.1.2 Финансови пасиви (продължение)

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Тази категория включва деривативни финансови инструменти, които не са определени като хеджингови инструменти в хеджингово взаимоотношение, както то е дефинирано в МСФО 9.

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите. Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума. Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, прилагани за установяване на наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране са, както следва: да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие; да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно) обичайната дейност, в случай на неизпълнение / просрочие и в случай на неплатежоспособност / несъстоятелност. Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране винаги и задължително се оценява заедно с условието за задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всяки суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.2 Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

2.21.2.1 Финансови активи и пасиви

Финансовите инструменти са всички договори, които пораждат финансови активи и пасиви.

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато Дружеството става страна по договорните условия на съответния финансов инструмент и се оценяват първоначално по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят до придобиването или издаването им, с изключение на тези, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, които поначало са оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност е сумата, за която един актив може да бъде разменен или един пасив уреден, между информирани и желаещи страни в честна сделка помежду им.

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са първоначално определените за отчитане като такива или са класифицирани като държани за търгуване – придобити или възникнали главно с намерение да бъдат продадени или закупени обратно в близко бъдеще и деривативи, при условие, че не са определени като ефективни хеджиращи инструменти и не са договори за финансова гаранция. Разликите от последващите им преоценки до справедлива стойност се отчитат в печалбата или загубата.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значителна част от рисковете и изгодите на собствеността. Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории: кредити и вземания, инвестиции, държани за търгуване, инвестиции, държани до падеж и финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи, с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на индивидуалния финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани и определяеми плащания, които не се котират на активен пазар и се оценяват последващо по амортизирана стойност чрез използването на метода на ефективния лихвен процент. Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансовите активи и пасиви и за разпределянето на прихода или разхода за лихви през съответния период.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.21 Финансови инструменти (продължение)

2.21.2 Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година (продължение)

2.21.2.1 Финансови активи и пасиви (продължение)

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните парични плащания или постъпления до балансовата стойност на финансовия актив и пасив за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или ако е подходящо за по-къс период.

Финансовите инструменти включват парични средства в брой и по банкови сметки, търговски и други вземания и задължения, предоставени и получени заеми и деривативи. Ръководството на Дружеството счита, че балансовата стойност на финансовите инструменти е близка до тяхната справедлива стойност.

Дружеството не използва и не търгува с финансови инструменти за спекулативни цели.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват заеми и търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

2.21.3 Референтна връзка на класификацията и последващото оценяване на финансовите активи и пасиви инструменти съгласно МСФО 9 и МСС 39

Референтната връзка между класификациите по МСФО 9 и МСС 39 на финансовите активи и пасиви е представена в таблицата по-долу.

	МСФО 9		МСС 39	
	Класификация	Последваща оценка	Класификация	Последваща оценка
Финансови активи				
Търговски вземания	Финансови активи по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Кредити и вземания	Амортизирана стойност
Парични средства	Финансови активи по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Кредити и вземания	Амортизирана стойност
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	Финансови пасиви по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Кредити и задължения	Амортизирана стойност
Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси	Финансови пасиви по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Кредити и задължения	Амортизирана стойност

Ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 9 са оповестени в точка 31.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2 Основни положения от счетоводната политика на Дружеството (продължение)

2.22. Провизии

Провизиите се признават когато Дружеството има правно или конструктивно задължение, произтичащо от минали събития, което може да бъде надеждно оценено и за което съществува вероятност да бъде уредено. Провизиите се преглеждат и преоценяват в края на всеки отчетен период, въз основа на най-добрата преценка за погасяване на задължението, което се дисконтира до настоящата му стойност когато ефектът е съществен.

2.23 Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Дружеството, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Дружеството), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от Ръководството, вземащо главните оперативни решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация.

Дружеството има само един сегмент на отчитане.

3. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството **Ключови приблизителни оценки и несигурност на предположенията**

Изготвянето на финансов отчет съгласно МСФО изисква най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения относно отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент при съставянето на финансовия отчет и не намалява неговата достоверност. Приблизителни оценки, начисления и предположения на Ръководството са основани на най-актуалната и надеждна информация, налична към датата на финансовия отчет, на историческия опит и други фактори, които се считат за уместни, поради което е възможно действителните резултати да се различават от тях.

Приблизителните оценки и основните допускания подлежат на анализ и преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основават или в резултат от получена нова информация, както и допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителните оценки не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка. Ефектът от промяната в счетоводните приблизителни оценки се признава перспективно, чрез включване в текущия резултат и отчета за финансовото състояние в периода на промяната. Ключовите преценки и предположения на Групата са посочени по-долу в настоящия консолидиран финансов отчет.

Оценка на справедливата стойност на финансовите инструменти

Когато справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, не може да бъде получена на база котиращи цени на активни пазари, тяхната справедлива стойност се определя чрез използване на други оценъчни модели и техники, включително модела на дисконтираните парични потоци. Използваната входяща информация в тези модели се събира от наблюдавани пазари, където това е възможно или в противен случай предполага приложението на определена степен на преценка от Ръководството, на база фактори като ликвиден риск, кредитен риск и др. Промените в предположенията за тези фактори могат да повлияят върху размера на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството Ключови приблизителни оценки и несигурност на предположенията (продължение)

Изчисление на очаквани кредитни загуби за предоставени гаранции, търговски вземания и активи по договори с клиенти

Счетоводна политика, прилагана от 1 януари 2018г.

Имерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (предоставени гаранции, парични средства, търговски вземания и активи по договори с клиенти) е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания Ръководството на дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

При обезценка на търговските вземания, Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9 Финансови инструменти и на база матричен модел за процента на кредитната загуба. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти, които имат сходни модели на загуба, а именно географски, по вид продукт, тип клиент и рейтинг, покритие с акредитиви и други форми на застраховане на кредити. Матрицата за провизиите се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на Дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Използват се исторически установени зависимости и данни поне за 3 години назад спрямо датата на финансовия отчет, като се коригират с прогнозна информация и фактори, използвайки и вероятностни сценарии. Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Счетоводна политика, прилагана до 31 декември 2017г.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания на Дружеството се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Вземанията или частта от тях, за които Ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3 Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството Ключови приблизителни оценки и несигурност на предположенията (продължение)

Приходи от договори с клиенти

При признаване на приходите и изготвяне на годишния финансов отчет Ръководството на Дружеството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори с клиенти и съответстващите им оповестявания. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

Ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени в настоящата точка от финансовия отчет.

Обезценка на нематериални активи

Дружеството извършва преглед за обезценка на нематериалните активи в края на всяка финансова година. В резултат на този преглед Ръководството преценява дали са налице условия за обезценка и при установяване на такива условия се отчита съответния разход за обезценка на нематериални активи в отчета за всеобхватния доход.

Актьорски изчисления

В края на всеки отчетен период, за определяне сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

4 Приходи от продажби

Приходи според техния характер

Приходите от договори с клиенти се анализират по продукти както следва:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Разсол	13,031	13,055
Общо приходи по продукти	13,031	13,055

Географска информация

100 % от приходите от продажби на готова продукция на Дружеството са реализирани на територията на България.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Приходи от продажби (продължение)

Приходи по клиенти

Приходите по договори с клиенти, анализирани по клиенти са както следва:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Приходи от свързани лица	12,940	12,981
Приходи от трети лица	91	74
Общо приходи по клиенти	13,031	13,055

Информация за основни клиенти

За 2018 година 99,30 % от общите приходи от готова продукция са по договор с един клиент на Дружеството (виж т.1.2 и 28.3).

	Година, завършваща на 31 декември 2018	% от прихо- дите	Година, завършваща на 31 декември 2017	% от прихо- дите
Клиент 1	12,940	99,30 %	12,981	99,44 %

Информация относно момента на признаване на приходите от договори с клиенти, сроковете за удовлетворяване на задълженията на Дружеството за изпълнение, начина на формиране на цената на сделката, съществени условия на плащане и методите, използвани за признаване на приходите, е представена в счетоводната политика на Дружеството (виж т. 2.6).

5 Други приходи

Другите приходи включват:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Продажба на материали	494	442
Наеми	-	6
Други	3	3
Общо други приходи	497	451

6 Административни разходи

Административните разходи се състоят от:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Външни услуги	239	238
Общо административни разходи	239	238

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6 Административни разходи (продължение)

Разходите за услуги, предоставени от регистрирания одитор на Дружеството и представени като част от административните разходи се състоят от:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Независим финансов одит	10	10
Други услуги	2	2
Общо услуги, предоставени от регистриран одитор	12	12

7 Доходи при прекратяване на трудови правоотношения

Анализът на доходите при прекратяване на трудови правоотношения е представен по-долу:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Начислени доходи при прекратяване на трудови правоотношения (виж т. 25)	(291)	(215)
Разлика между използваните провизии за доходи при прекратяване на трудови правоотношения и действително изплатените (виж т. 25)	90	(38)
Общо доходи при прекратяване на трудови правоотношения	(201)	(253)

8 Други разходи

Другите разходи са следните:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Дарения	51	44
Загуба от ликвидация на активи, нетно	-	175
Отчетна стойност на продадени материали	-	3
Общо други разходи	51	222

Загубата от ликвидация на активи, нетно включва:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Приходи от ликвидация на активи	-	1
Разходи за ликвидация на активи	-	(176)
Загуба от ликвидация на активи, нетно	-	(175)

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9 Разходи за дейността по елементи

Разходите за дейността, класифицирани по функционално предназначение могат да бъдат представени според същността им, както следва:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Продажби на готова продукция	13,031	13,055
Енергийни източници и вода	(3,331)	(3,141)
<u>Основни материали</u>	(3,331)	(3,141)
Други приходи	497	451
Външни услуги, спомагателни материали и други разходи	(3,727)	(3,604)
<u>Други разходи, нетно</u>	(3,230)	(3,153)
Амортизации на имоти, машини и съоръжения	(2,565)	(2,521)
Амортизации на нематериални активи	(2)	(6)
<u>Амортизации</u>	(2,567)	(2,527)
Обезщетения при пенсиониране	(15)	(12)
Обезщетения за съкращение	(201)	(253)
<u>Доходи след напускане и при прекратяване</u>	(216)	(265)
Възнаграждения	(1,321)	(1,333)
Задължително и допълнително осигуряване	(266)	(253)
Провизии за персонал	(38)	(38)
Други разходи за персонал	(145)	(145)
<u>Персонал</u>	(1,770)	(1,769)
Финансови разходи, нетно	(609)	(530)
Разход за данък	(136)	(170)
Печалба за периода	1,172	1,500

10 Разходи за лихви, нетно

Разходите за лихви, нетно се състоят от:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Разходи за лихви по получени заеми (виж т. 23)	(604)	(514)
Разходи за лихви по задължения при пенсиониране (виж т. 22)	(5)	(8)
Общо разходи за лихви, нетно	(609)	(522)

11 Други финансови разходи, нетно

Другите финансови разходи, нетно се състоят от:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Загуба от промяна на валутните курсове	-	(7)
Банкови такси	-	(1)
Общо други финансови разходи, нетно	-	(8)

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12 Данъци върху печалбата

Дължимите отсрочени данъци са следните:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Отсрочени данъчни активи:		
Провизии	64	55
Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи	167	98
Общо отсрочени данъчни активи	231	153
Отсрочени данъчни пасиви:		
Имоти, машини, съоръжения и нематериални активи	-	-
Общо отсрочени данъчни пасиви	-	-
Отсрочени данъчни активи, нетно	231	153

За определяне на отсрочените данъци се ползват данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди (виж т. 2.12). Данъчната ставка за 2019 година е 10 %.

Изчисленията за ефективния данъчен процент са представени в следната таблица:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Печалба преди данъчно облагане	1,308	1,670
Данъчен процент	(10 %)	(10 %)
Данък печалба	(131)	(167)
Данъчен ефект от корекции, водещи до промяна на ефективния данъчен процент:		
Данъчен ефект от постоянни разлики	(5)	(3)
Разход за данък	(136)	(170)
Ефективен данъчен процент	10,40%	10,18%
Разходът за данък включва:		
	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Текущ разход за данък върху облагасмата печалба	(214)	(258)
Приход от отсрочени данъци от възникващи и усвоени временни разлики през текущия период	78	88
Разход за данък	(136)	(170)

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са, както следва:

	Земи и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства и други	Активи в процес на придобиване	Общо
Цена на придобиване					
Салдо към 31 декември 2016	4,756	44,432	711	547	50,446
Придобити	-	-	-	2,880	2,880
Салдо към 31 декември 2017	4,756	44,432	711	3,427	53,326
Придобити	87	5,518	-	5,458	11,063
Прехвърлени	70	2,702	27	(2,799)	-
Салдо към 31 декември 2018	4,913	52,652	738	6,086	64,389
Натрупана амортизация					
Салдо към 31 декември 2016	(1,005)	(23,058)	(579)	-	(24,642)
Амортизация за периода	(76)	(2,418)	(27)	-	(2,521)
Салдо към 31 декември 2017	(1,081)	(25,476)	(606)	-	(27,163)
Амортизация за периода	(77)	(2,456)	(32)	-	(2,565)
Салдо към 31 декември 2018	(1,158)	(27,932)	(638)	-	(29,728)
Балансова стойност към 31 декември 2017	3,675	18,956	105	3,427	26,163
Балансова стойност към 31 декември 2018	3,755	24,720	100	6,086	34,661

Стойността на напълно амортизираните, но все още не излезли от употреба активи към 31 декември 2018г. е в размер на 13,737 хил. лв.

Въз основа на Групова политика за отчитане на аванси към доставчици на имоти, машини и съоръжения, в сумата на придобитите имоти, машини и съоръжения към 31 декември 2018 година, са включени аванси към доставчици в размер на 84 хил.лв. Към 31 декември 2017 година няма аванси към доставчици по инвестиции.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14 Нематериални активи

Нематериалните активи са, както следва:

	Софтуер
Цена на придобиване	
Салдо към 31 декември 2016	88
Придобити	2
Салдо към 31 декември 2017	90
Придобити	-
Салдо към 31 декември 2018	90
Натрупана амортизация	
Салдо към 31 декември 2016	(76)
Амортизация за периода	(6)
Салдо към 31 декември 2017	(82)
Амортизация за периода	(2)
Салдо към 31 декември 2018	(84)
Балансова стойност към 31 декември 2017	8
Балансова стойност към 31 декември 2018	6

15 Инвестиции

Дружеството има участия в капитала на следните предприятия:

	31 декември 2018		31 декември 2017	
	хил. лв.	% от акциите	хил. лв.	% от акциите
Консорциум Девня	4	9.56 %	4	9.56 %
Фонд Индустрия	1	0.06 %	1	0.06 %
Прибой ООД - Варна	1	0.99 %	1	0.99 %
Общо инвестиции	6		6	

На всяка дата на отчета за финансовото състояние Ръководството прави преглед и оценка за наличие на индикатори за обезценка на инвестициите. Ключовите предположения, използвани при анализа са определени конкретно за всяко Дружество, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

През 2018 година не е установена необходимост от признаване на обезценка.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16 Материални запаси

Материалните запаси включват:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Резервни части	480	427
Общи и технически материали	259	306
Общо материални запаси	739	733

17 Търговски и други вземания

Търговските и други вземания са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Финансови активи		
Вземания от клиенти	1,212	1,315
в т.ч. вземания по договори с клиенти	1,212	1,315
Провизия за очаквани кредитни загуби	-	-
Вземания от клиенти, нетно	1,212	1,315
Нефинансови активи		
ДДС за възстановяване	489	229
Предоставени аванси на доставчици	-	65
Обезценка на аванси	-	-
Предоставени аванси, нетно	-	65
Предплатени услуги	30	20
Други вземания	40	48
Общо търговски и други вземания	1,771	1,677

Вземанията по продажби са безлихвени, левови вземания. Основният клиент на Дружеството по продажби на продукцията е свързано лице. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непладежилите (редовни) вземания от клиенти е както следва:

	с ненастъпил падеж	до 30 дни	общо
31 декември 2018			
Търговски вземания	-	1,212	1,212
Други вземания	70	-	70
Общо	70	1,212	1,282
31 декември 2017			
Търговски вземания	-	1,315	1,315
Други вземания	133	-	113
Общо	133	1,315	1,428

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

17 Търговски и други вземания (продължение)

До 31 декември 2017г. Дружеството прилага подхода на реално понесените загуби при несъбираемост на база индивидуална (портфейлна оценка). За 2018 година Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания и признаване на очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания.

Предоставените аванси на доставчици към 31 декември 2018г. са текущи и са предназначени за покупка на материали.

Балансовата стойност на вземанията е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

18 Парични средства

Паричните средства включват:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Парични средства по банкови сметки	1,141	5,170
Парични средства в брой	1	1
Общо парични средства	1,142	5,171

Наличните към 31 декември 2018г. парични средства по текущи сметки на Дружеството са в лева, и са основно в банки, които са с добра репутация и стабилна ликвидност, и с непроменен кредитен рейтинг по Fitch A- и BBB-. На този рейтинг отговарят PD (probability of default – вероятност от неизпълнение) с много ниски нива, поради което Ръководството на Дружеството счита, че изчислените очаквани кредитни загуби биха били несъществени, поради което в настоящия финансов отчет не са признати провизии за обезценка на парични средства.

Балансовата стойност на паричните средства е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

19 Основен капитал

Към 31 декември 2018 и 2017 година регистрираният основен капитал на Дружеството е в размер на 2,151,629 лв., разпределен в 2,151,629 акции с номинална стойност 1 лев всяка.

Основният капитал на Дружеството е изцяло собственост на Солвей Соди АД.

20 Провизии за околна среда

До 2015 година Дружеството начислява дългосрочно задължение по програма за рекултивация на терени, замърсени вследствие основната дейност.

Към 31 декември 2017г. провизията за рекултивация е отписана от пасивите на Дружеството и е представена като условно задължение (виж т. 27.6).

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21 Финансирания (правителствени дарения)

През 2016 година Дружеството кандидатства и е одобрено за получаване на държавна помощ по Наредба № Е-РД-04-06 от 28.09.2016г. Цел на помощта е намаляване на тежестта, свързана с разпределяне на разходите, произтичащи от задълженията за изкупуване на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници.

Помощта се получава въз основа на Заповед, издадена от министъра на енергетиката и е под формата на отстъпка от начисления към фактурите разход / компонент за използвана енергия от възобновяеми източници като част от цената.

Съгласно Наредбата за намаляване тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, дружествата могат да се възползват от помощ в зависимост от интензивността на електроенергията, както следва:

- в случай на интензивност на електроенергията от 5% до 10% включително – отстъпка в размер на 40% от горепосочения разход;
- в случай на интензивност на електроенергията над 10% до 20% включително – отстъпка в размер на 60% от горепосочения разход;
- в случай на интензивност на електроенергията над 20% - отстъпка в размер на 85% от горепосочения разход.

Освен горепосочените отстъпки, предприятията могат да получават помощ за количествата потребена електрическа енергия, като се освобождават от задължение за плащане по въпросния компонент след достигане на размера на разходите, посочен в разрешителното за съответния ценови периоди, определен като:

- 4% от брутната добавена стойност на съответното предприятие; или
- 0,5% от брутната добавена стойност за предприятия с интензивност на електроенергията от поне 20%.

Дружеството е одобрено за предоставяне на помощ за периодите от 1 август 2015г. до 30 юни 2016г., от 1 юли 2016г. до 30 юни 2017г., от 1 юли 2017г. до 30 юни 2018г. и от 1 юли 2018г. до 30 юни 2019г.

За първи и втори ценови периоди, посочени по-горе, помощта е в размер съответно на 431 хил.лв. и 308 хил.лв., подлежащи на възстановяване от обществения доставчик на електрическа енергия (Национална електрическа компания ЕАД, гр. София). На база Заповеди, издадени от Министерство на енергетиката, през м. февруари 2017г. и м. март 2018г., Дружеството получава от НЕК определените суми, отчетени в себестойност на продажбите като намаление на разходите за електрическа енергия, съответно за 2017 и 2018 година.

За трети и четвърти ценови периоди, помощта е определена на база прогнозно потребление на електрическа енергия и се предоставя под формата на отстъпка в размер на 85 % от компонента за възобновяеми източници, част от цената за задължения към обществото, и максимален размер на тези разходи, съгласно Наредбата.

През 2017 година Дружеството стартира изпълнението на проект „За добър, безопасен и по-продължителен трудов живот” по сключен договор от 12 юни 2017г. за финансиране по схема Добри и безопасни условия на труд. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма Развитие на човешките ресурси 2014-2020, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Проектът е с продължителност до 12 август 2018г. и е на стойност 221 хил. лв., като безвъзмездната помощ е в размер на 80 %.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21 Финансирания (правителствени дарения) (продължение)

Целта на проекта и предоставената безвъзмездна помощ е да се подобри и обезопаси работната среда и условията на труд като предпоставка за намаляване риска от трудови злополуки и професионални заболявания, както и да се оптимизира работния процес, което да допринесе за повишаване производителността и ефективността на труда в предприятието.

Към момента на съставяне на настоящия финансов отчет, Проектът е в процес на проверка и одобрение от страна на контролните органи по Програмата. Дружеството очаква одобрение и получаване на помощта по Проекта през 2019 година.

22 Задължения при пенсиониране

Движението на задълженията за обезщетения при пенсиониране е, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Задължения за обезщетения при пенсиониране в началото на периода	313	294
Разход за текущ стаж	15	12
Разход за лихви	5	8
Нетна актюерска печалба в друг всеобхватен доход в т.ч.	(4)	(1)
загуба/(печалба) от промяна на финансовите предположения	8	(17)
загуба/(печалба) от промяна на демографските предположения	8	(1)
(печалба)/загуба от действителния опит през годината	(20)	17
Задължения за обезщетения при пенсиониране в края на периода	329	313

Разходът за текущ стаж за 2018 и 2017 година е включен в себестойността на продажбите.

Сумата, посочена в печалбата или загубата включва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Разход за текущ стаж	15	12
Разход за лихви	5	8
Разход, признат в печалбата или загубата	20	20

Историята на настоящата стойност на задължението и корекцията на задължението, която произтича от действителния опит е, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017	31 декември 2016	31 декември 2015	31 декември 2014
Настояща стойност на задължения за обезщетения при пенсиониране	329	313	294	2	298
Корекция на задължението, произтекла от действителния опит	(20)	17	-	(19)	(19)

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22 Задължения при пенсиониране (продължение)

Провизията е начислена при приемане на следните основни финансови предположения:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Дисконтов процент	1,25%	1.5%
Бъдещо увеличение на заплатите за следваща година	4.4%	4.4%
Бъдещо увеличение на заплатите за останалите години	4.4%	4.4%

Използваните демографски актюерски предположения са базирани на:

- данни за текуществото на персонала на Дружеството от 2002 до 2018 година;
- таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния статистически институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2015 – 2017 година;
- данни за пенсиониране по болест, определени на базата на статистика от Националния център за здравна информация.

Текуществото на персонала е, както следва:

Възраст	31 декември 2018	31 декември 2017
18 – 30 години	5.0 %	5.0 %
31 – 40 години	1.4 %	3.0 %
41 – 50 години	0.5 %	2.0 %
51 – 60 години	0.5 %	0.5 %
Над 60 години	0.0 %	0.0 %

Съгласно условията на действащия Колективен трудов договор и съгласно Кодекса на труда, при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, персоналет има право на обезщетение при пенсиониране в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца или в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, ако е работил в предприятията от Група Солвей през последните 10 години от трудовия стаж.

При преждевременно пенсиониране поради нетрудоспособност, персоналет има право на обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение за срок от 2 месеца при трудов стаж минимум пет години и при условие, че не са получавани такива обезщетения през последните пет години от трудовия стаж.

Ефектът от увеличение и ефектът от намаление с 0.25 % на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране е както следва:

	Увеличение с 0.25 % на ръста на заплатите	Намаление с 0.25 % на ръста на заплатите
Промяна на разхода за текущ стаж за 2018 година	1	(1)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 1 януари 2018 година	8	(8)
	Увеличение с 0.25 % на лихвения процент	Намаление с 0.25 % на лихвения процент
Промяна на разхода за текущ стаж за 2018 година	(1)	1
Промяна на настоящата стойност на задължението към 1 януари 2018 година	(8)	8

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22 задължения при пенсиониране (продължение)

Прогнозата за очакваните плащания при пенсиониране през следващите пет години е:

Година на плащане	Суми при пенсиониране по възраст и стаж
Плащания през 2019 година	37
Плащания през 2020 година	61
Плащания през 2021 година	47
Плащания през 2022 година	11
Плащания през 2023 година	27

Средно-претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 9.6 години, а средният оставащ стаж до пенсиониране на работниците в предприятието е 16.2 години.

23 Дългосрочни финансови задължения

През 2018 година продължава действието на договора от 1 юни 2008г. между Дружеството и свързано лице за заем с целево предназначение за финансиране на оборотен капитал и инвестиционни проекти под формата на револвираща кредитна линия за срок от 5 години, с опция за удължаване до 1 година. През 2012 година Дружеството и свързаното лице сключват допълнително споразумение за изменение и допълнение на основния договор, съгласно което срокът на договора се продължава с 5 години. На 30 май 2018г. Дружеството сключва допълнително споразумение за продължаване на срока по договора с 5 години.

Основната валута в момента на предоставяне и погасяване на средствата е в лева, но се допуска и равностойност във всяка друга валута, за която страните се споразумяват текущо през целия период на действие на договора.

Лихвата е комбинирана променлива величина с основа едномесечна лихвена пазарна стойност и надбавка за целия период на кредитиране, която за последните две години варира в рамките от 3.000 % до 3.035 %.

Движението на дългосрочния заем през 2018 и 2017 година е, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Задължение по дългосрочен заем към 1 януари	16,600	16,870
Получен дългосрочен заем	14,147	3,730
Погасен дългосрочен заем	-	(4,000)
Задължение по дългосрочен заем към 31 декември	30,747	16,600

Разходите за лихви по използвания през 2018 и 2017 година заем за финансиране на текущата дейност са съответно в размер на 604 хил. лв. и 514 хил. лв. (виж т. 10).

Най-ранната дата, на която задълженията по дългосрочния заем към 31 декември 2018г. стават изискуеми, съгласно условията по сключения анекс е 1 юни 2023г. за 30,747 хил. лв.

Недисконтираните парични потоци по заема до 1 юни 2023г. са в размер на 34,898 хил. лв.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24 Търговски и други задължения

Търговските и други задължения включват:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Доставчици	2,728	2,943
Персонал	88	105
Лихви по получени заеми	79	83
Концесионни такси	62	67
Социални и здравни осигуровки	19	19
Аванси от клиенти	8	17
Други задължения към бюджета	2	3
Други задължения	3	2
Общо търговски и други задължения	2,989	3,239

Търговските и други задължения се представят в зависимост от падежа им, както следва:

	с неопреде- лен падеж	про- сро- чени	до 30 дни	между 30 и 60 дни	между 60 и 90 дни	над 90 дни	Общо
31 декември 2018							
Доставчици	319	-	2,102	269	6	32	2,728
Други задължения	75	-	186	-	-	-	261
Общо	394	-	2,288	269	6	32	2,989
31 декември 2017							
Доставчици	-	-	1,513	328	1,083	19	2,943
Други задължения	172	-	124	-	-	-	296
Общо	172	-	1,637	328	1,083	19	3,239

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени нетекущи активи, материали и услуги. Търговските задължения за придобиване на имоти, машини и съоръжения с ненастъпил падеж към 31 декември 2018 и 2017 година са съответно в размер на 1,451 хил. лв. и 1,396 хил. лв. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството осъществява сделки във валута, различна от функционалната си валута, поради което е изложено на риск, свързан с възможните промени във валутните курсове. Такъв риск възниква основно от промяната във валутния курс на щатския долар, тъй като Дружеството осъществява покупки, деноминирани в щатски долари. Сделките, осъществени в евро, не излагат Дружеството на валутен риск, тъй като от 1 януари 1999 година българският лев е фиксиран към тази валута.

Балансовата стойност на задълженията се приближава до техните справедливи стойности.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25 Провизии

Движението на провизиите е, както следва:

	обезщетени я при съкращения	бонуси	Общо провизии
Провизии към 31 декември 2016	127	61	188
Използвани / освободени	(127)	(61)	(188)
Начислени	215	38	253
Провизии към 31 декември 2017	215	38	253
Използвани / освободени	(215)	(38)	(253)
Начислени	291	37	328
Провизии към 31 декември 2018	291	37	328

Разходите за неизползван платен отпуск от персонала и бонуси за 2018 и 2017 година са представени в себестойността на продажбите.

Сумата на действително изплатените обезщетения при съкращение през 2018 и 2017 година са в размер съответно на 125 хил. лв. и 128 хил. лв.

Дружеството изготвя и се ангажира да изпълни детайлен план за съкращения на персонала. Планът предвижда от 2018 до 2019 година да бъдат изплатени съответните обезщетения на персонала, който ще бъде съкратен. Поради тази причина, задължението на стойност от 291 хил. лв. е признато във финансовият отчет към 31 декември 2018г.

26 Разпределение на финансовите резултати

Съгласно решения на едноличния собственик на капитала от 15 юни 2018г., 24 октомври 2018г., 20 ноември 2018г. и 19 юни 2017г., от печалбата и резервите за 2017 година и печалбата за 2016 година са изплатени дивиденди, съответно в размер на 10,501 хил. лв. и 473 хил. лв.

Към 31 декември 2018 и 2017 година Дружеството няма задължения за дивиденди.

27 Неотменими ангажименти, условни активи и пасиви

27.1 Значителни неотменяеми договори и ангажименти

През 2017 година Дружеството сключва договор за правителствено финансиране по схема Добри и безопасни условия на труд (виж т. 21). Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма Развитие на човешките ресурси 2014-2020, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. Дружеството поема ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответния проект да не претърпява значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за Дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договора са спазени.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27 Неотменими ангажменти, условни активи и пасиви (продължение)

27.2 Получени заеми

Към 31 декември 2018г. Дружеството има задължения за получени заеми единствено към свързано лице, като лихвеният процент по дългосрочния заем за последните две години варира в рамките от 3.000 % до 3.035 % (виж т. 23).

27.3 Банкови гаранции

Към 31 декември 2018г. Дружеството има открити гаранции, издадени от българска банка от името и за сметка на едноличния собственик и обвързани с договори с трети страни, както следва:

за стойност	валидност
131	04.03.2019

27.4 Концесионен договор

В съответствие с клаузите на концесионния договор за добив на разсол от находище Мирово, Дружеството се задължава:

- да разработва и изпълнява за всеки пет годишен период от срока на концесията минимална екологична програма, както и минимална инвестиционна програма, в зависимост от нуждите на концесионния обект. За периода 2015-2019 година общата стойност на планираните средства са съответно 2,035 хил. лв. и 2,775 хил.лв. През 2018 година са направени разходи за изпълнение по минималната екологична програма в размер на 845 хил. лв. и 829 хил.лв. по минималната инвестиционната програма.

- да изготви дългосрочен план за рекултивация на терените, замърсени в следствие на основната дейност, осъществявана от Дружеството (виж т. 2.22 и т. 27.6).

27.5 Лизингови договори

Съществените договори, сключени от Дружеството като лизингополучател по оперативен лизинг са за наеми на автомобили, сървъри и периферни устройства (копирна и принтерна техника). Срокът на действие на договорите е от 1 до 5 години в зависимост от наеманите обекти, с изключение на договора за наем на автомобили, който е безсрочен, като за всеки нает автомобил се подписва анекс за срок от 5 години. В договорите за наем няма опции за подновяване или закупуване. Минималните лизингови плащания се определят като фиксирани месечни суми за целия период на действие на договора, чиито размери за 2018 и 2017 година са съответно 25 хил. лв. и 25 хил. лв.

Задълженията на Дружеството по договори за оперативен лизинг са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
До една година	25	25
От една до пет години	46	125
Общо	71	150

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27 Неотменими ангажменти, условни активи и пасиви (продължение)

27.6 Провизии за околна среда

Съгласно договора за концесия, Дружеството е задължено да разработи и изпълни проект за възстановяване (рекултивация) на замърсени или увредени площи в резултат на добивната дейност.

През 2004 година Дружеството изготвя дългосрочен проект, включително по периоди и стойности, за рекултивация на замърсени почви и нарушени терени с цел подобряване на ландшафта и създаване на условия за трайно затревяване. В проекта не са включени разходите за ликвидация на сондажите, тъй като след изчерпване на запасите подземно богатство за тях ще се изготви проект за ликвидация, съгласно Закона за подземно богатство (ЗПБ), поради което Ръководството на Дружеството не е в състояние да определи надеждно обема на тези работи и съответно размера на тези разходи.

Основните хипотези за изчисление на дългосрочното задължение са:

- срок на задължението - 60 години, представляващо най-добрата преценка на ръководството за бъдещата експлоатация на находището;
- дисконтов процент – 7 %, представляващ ефективен годишен лихвен процент, основан на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК към съответния момент.

През 2006 година Дружеството преразглежда съществуващия дългосрочен проект за рекултивация на замърсени почви и нарушени терени от добива на разсол, включително по периоди, дейности и стойности. На база последната налична и надеждна информация и натрупан опит, ръководството на Дружеството счита, че има съществена промяна в приблизителната оценка, дължаща се на:

- по-детайлно систематизиране на предстоящите мероприятия;
- отпадане необходимостта от изпълнение на част от предвижданите мероприятия;
- възникване на нови мероприятия и дейности;
- съществена промяна в пазарните цени на материали и услуги;
- прецизиране на планирането по отношение на сроковете за изпълнение;
- промяна на дисконтовия процент от 7 % на 6 %.

През 2015 година Дружеството прави преглед на съществуващия дългосрочен проект за рекултивация на замърсени почви и нарушени терени от добива на разсол. Тъй като крайната дата на експлоатация на находището не е известна с достатъчна точност (2030-2060 с оглед удължаване на лиценза), Ръководството на Дружеството счита, че предвид несигурността по отношение на времевия хоризонт и множество други специфики, свързани с експлоатация и рекултивация на находището, начислената към 31 декември 2015г. провизия за рекултивация трябва да бъде представена по-скоро като условно задължение, поради което взема решение цялата начислена провизия да бъде отписана от пасивите на Дружеството. Очакваната стойност на условното задължение към 31 декември 2018г. е в размер на 2,707 хил. лв.

27.7 Съдебни спорове

През 2015 година на Дружеството е извършена ревизия за периода 2009 - 2010 година и с Ревизионен акт от м. април 2016г. е установено допълнително данъчно задължение за корпоративен данък в размер на 371 хил. лв. и лихви в размер на 208 хил. лв. След изплащане на определените задължения и обжалване от страна на Дружеството, с Решение на директора на Дирекция ОДОП, Ревизионният акт е отменен изцяло, а преписката е върната на началника на ТД на НАП, гр. Варна с указания за възлагане на нова ревизия на друг ревизиращ екип. Със Заповед за възлагане от 20 септември 2016г. е извършена нова данъчна ревизия за периода 2009 - 2010 година, в резултат на която на 7 април 2017г. на Дружеството е връчен Ревизионен акт, потвърждаващ правото за ползване на данъчно облекчение за периода 2009 - 2010 година за регионална помощ, съгл. чл.184 от Закона за корпоративното и подоходно облагане, като е възстановена платената по акта сума, ведно със съответните законови лихви.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27 Неотменими ангажименти, условни активи и пасиви (продължение)

27.7 Съдебни спорове (продължение)

Със заповед за възлагане от 13 август 2018г., през 2018 година в Дружеството е извършена данъчна ревизия, обхващаща задължения за корпоративен данък и данък върху добавената стойност за периода от 1 януари 2015г. до 31 декември 2016г. Към датата на изготвяне и одобряване за издаване на настоящия финансов отчет ревизията все още не е приключена.

28 Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и лихвен риск. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на Дружеството и на привличения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правения от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Управлението на риска се осъществява текущо от Дружеството съгласно утвърдени основни принципи за общо управление на финансовия риск и разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове.

Структурата на финансовите активи и пасиви на Дружеството към 31 декември 2018г. е както следва:

	31 декември 2018
Финансови активи	
Търговски вземания (виж т. 17)	1,212
Други вземания (виж т. 17)	559
Парични средства (виж т. 18)	1,142
Общо финансови активи по амортизирана стойност	2,913
Финансови пасиви	
Дългосрочни финансови задължения (виж т. 23)	30,747
Търговски задължения (виж т. 24)	2,728
Други задължения (виж т. 24)	261
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	33,736

28.1 Пазарен риск

Група Солвей е изложена на пазарни рискове, вследствие динамиката на обменните курсове, лихвените проценти и други пазарни цени. За да управлява по-добре тези рискове и да намали влиянието от нестабилността на пазара са реализирани редица стратегически инициативи, някои от които са свързани с използване услугите на специализирани Дъщерни предприятия с висококвалифициран персонал за защита на интересите и обслужване на потребностите по финансови активи и пасиви на всички предприятия в Групата Солвей, състоящи се основно в:

- оптимално управление и преразпределение на паричния ресурс на Групата;
- посредничество при операции с деривативни финансови инструменти за покриване влиянието от измененията на валутните курсове

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28 Управление на финансовия риск (продължение)

28.2 Валутен риск

Дружеството осъществява част от покупките на материали, оборудване и услуги чрез чуждестранни доставчици, деноминирани в евро. За сделките, деноминирани в евро валутният риск е сведен до минимално ниво предвид фиксирания курс на българския лев към еврото (виж т. 2.5).

Дружеството не използва финансови инструменти за покриване на валутния риск.

28.3 Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Финансовите активи, които потенциално излагат Дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби. Основно Дружеството е изложено на кредитен риск, в случай че клиентите не изпълнят своите задължения.

Основният клиент на Дружеството е едноличният собственик, чийто дял в общите приходи от продажби е около 99 %, сделките се осъществяват при предварително договорени цени и при нормални кредитни срокове, поради което рискът е минимален (виж т. 1.2).

28.4 Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът стойността на получените заеми от Дружеството да варира вследствие на промени в пазарните лихвени равнища. Заемите на Дружеството са с плаващ лихвен процент, като по този начин излагат Дружеството на възможен лихвен риск.

Евентуалните загуби или печалби за Дружеството към 31 декември 2018г., в случай на промяна на лихвения процент в рамките на 0.5 % - 1.0 % са, както следва:

	31 декември 2018
Загуба / Печалба от промяна на лихвения процент с 0.5 %	154
Загуба / Печалба от промяна на лихвения процент с 1.0 %	307

Към края на 2018 и 2017 година Дружеството има задължения за ползвани заеми само към свързано лице, поради което възможният лихвен риск е минимален (виж т. 23).

28.5 Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква от времето разминаване на договорените падежи на задълженията и невъзможността да бъдат уредени в стандартните срокове.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Дружеството управлява този риск като използва техники за планиране, включително осигуряване на овърдрафт, дневни отчети на ликвидността, краткосрочни и средносрочни прогнози на паричните потоци.

28.6 Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база получените заеми, определени търговски и други вземания и задължения и на неповтаряща се (периодична) база някои нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Управление на финансовия риск (продължение)

28.6 Оценяване по справедлива стойност (продължение)

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между независими пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, като се приема, че те действат в своя максимална икономическа изгода. Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовия отчет по този начин, се категоризира в йерархия на три нива:

Ниво 1 – Използват се котираны (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Прилагат се оценъчни техники, при които се използват входящи данни, различни от директно котираны пазарни цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Оценъчни техники, при които най-ниското ниво използвани входящи данни в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на годишния финансов отчет Дружеството прави анализ на предварително събраната информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени и избира подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. Дружеството прилага различни оценъчни техники, които са подходящи спрямо спецификата на съответните условия и обекти, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Дружеството допуска използването на трите приети подхода: пазарен, приходен и разходен, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котираны пазарни цени, пазарни аналози и дискотирани парични потоци. За активите или пасивите, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряема база, в зависимост от разполагаемите и използваните към датата на финансовия отчет входящи данни, Дружеството прави преценка дали е необходим трансфер между нивата в йерархията на справедливата стойност.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансовите инструменти чрез продажба на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. Притежаваните от Дружеството финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. По отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, Дружеството очаква да реализира тези финансови активи и пасиви чрез тяхното цялостно обратно изплащане или чрез погасяване във времето, поради което те се представят по тяхната амортизирана стойност. Притежаваните от Дружеството финансови пасиви са предимно задължения по ползвани дългосрочни заеми и търговски задължения, поради което Ръководството приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Управление на финансовия риск (продължение)

28.6 Оценяване по справедлива стойност (продължение)

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

28.7 Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Общо дългов капитал, в т.ч.:	33,736	19,860
<i>Заеми</i>	30,747	16,600
<i>Търговски и други задължения</i>	2,989	3,239
<i>Задължения за корпоративен данък</i>	-	21
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(1,142)	(5,171)
Нетен дългов капитал	32,594	14,689
Общо собствен капитал	4,164	13,485
Общо капитал	36,758	28,174
Съотношение на задлъжнялост	88.67%	52.14%

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29 Свързани лица

През 2018 и 2017 година Дружеството осъществява сделки с предприятия от Групата на крайната холдингова компания.

Сделките със свързани лица са следните:

	Година, завършваща на 31 декември 2018	Година, завършваща на 31 декември 2017
Предприятие майка		
Получени дългосрочни заеми	14,147	3,730
Продажби на продукция	12,940	12,981
Изплатени дивиденди	(10,501)	(473)
Лихви по дългосрочни заеми	(604)	(514)
Покупки на услуги	(491)	(493)
Погасени дългосрочни заеми	-	(4,000)
Предприятия със съвместен контрол или значително влияние върху Дружеството		
Покупки на услуги	(80)	(65)
Други свързани лица		
Покупки на материали	-	(1)

По сделките няма необичайни условия и съществени отклонения от договорените с трети лица средни пазарни цени при същите обстоятелства.

Вземанията от свързани лица са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Предприятие-майка	1,197	1,308
Общо вземания от свързани лица	1,197	1,308

Задълженията към свързани лица са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Предприятие-майка	30,875	16,691
Предприятия със съвместен контрол или значително влияние върху Дружеството	-	5
Общо задължения към свързани лица	30,875	16,696

Възнагражденията на директорите и другите членове на управленския персонал през годината са, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Краткосрочни доходи	122	150
Дългосрочни доходи след пенсиониране	7	6
Общо възнаграждения на директорите и другите членове на управленския персонал	129	156

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30 Последващи събития

До датата на изготвяне и одобряване за издаване на настоящия финансов отчет са подновени гаранции, издадени от българска банка от името и за сметка на едноличния собственик и обвързани с договори с трети страни, както следва (виж т. 27.3):

за стойност	валидност
130	04.03.2020

31 Ефект от първоначално прилагане на нови и променени МСФО

31.1 Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания

През 2018 година Дружеството прилага МСФО 9 Финансови инструменти и свързаните последващи изменения към други МСФО, в сила за годишния период, започващ на 1 януари 2018г. МСФО 9 Финансови инструменти е нов стандарт за финансовите инструменти, който заменя разпоредбите на МСС 39 Финансови инструменти и обхваща основни методологически въпроси като класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; счетоводно отчитане на хеджирането и методология на определяне на обезценката.

Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви

Стандартът подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Установяват се нови принципи, правила и критерии за класификация и подход за оценка, вкл. хибридните договори, като се запазват почти изцяло правилата на МСС 39 за признаване и отписване на финансовите активи и пасиви. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. На тази основа се определят двете основни категории последващи оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила довеждат до промени основно в отчитането на финансови активи от типа на дългови инструменти и на финансови пасиви, приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е категорията „с последваща оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход“, в която могат да попаднат при наличието на определени условия някои дългови и капиталови инструменти.

Счетоводно отчитане на хеджирането

В стандарта е включена нова част, с която се въвежда нов по-облекчен подход и модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по икономическо хеджиране, както и по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Подобрени са изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането и дейностите по управление на риска. Въведена е опция за отчитането на промените в справедливата стойност на финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Към 1 януари 2018г. Дружеството не използва хеджиране, поради което тази част от МСФО 9 е неприложима.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 31** **Ефект от първоначално прилагане на нови и променени МСФО (продължение)**
- 31.1** **Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (продължение)**

Методология на определяне на обезценката

Промяната е кардинална и въвежда приложението на концепцията и подхода на очакваните кредитни загуби, който изисква към всяка отчетна дата Дружеството да отчита очакваните кредитни загуби, отразяващи промените в кредитния риск от първоначалното признаване на финансовите активи. Съгласно този подход всички очаквани загуби на един финансов актив по амортизирана стойност се признават по-рано, като се прилага обичайно модела на трите етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при наличието на събитие за неизпълнение, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: 1. при първоначалното признаване на финансов актив – обезценка за 12-месечен период, 2. при завишен кредитен риск - за целия живот на актива; 3. при настъпването на неизпълнение – на фактическата обезценка. Този модел определя и правилата как да се измерват загубите от обезценка и прилагането на ефективния лихвен процент при признаването на лихвения приход. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, също се определя и измерва като се прилага методологията както при финансовите активи по амортизирана стойност. За търговските вземания, вземанията по лизинг и активите по договори с клиенти стандартът допуска използването на опростен модел за изчисляване на обезценката, като се запазва концепцията за очакваните загуби. Дружеството прилага опростения подход за оценка на очакваните загуби за всички търговски вземания, като използва матрица за провизиите при изчисляване на очакваните кредитни загуби за търговските вземания, използвайки историческа информация за неизпълнение.

МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания

Дружеството приема и прилага последващите изменения към МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, относно оповестяванията за 2018 година и сравнителния период. Промяната на стандарта е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от Дружеството, както и наличието на опция за преизчисляване на предходни периоди. Дружеството избира модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и не преизчислява сравнителни данни.

Въз основа на извършени проучвания и анализ, Дружеството счита, че промените на новия стандарт МСФО 9 оказват влияние върху счетоводната политика и класификацията на част от активите и пасивите на Дружеството (търговски вземания и задължения, дългосрочни заеми и парични средства), но не и по отношение на стойността им. Прилагането на изискванията за класифициране и оценяване на МСФО 9 не оказва съществено влияние върху отчета за финансовото състояние и собствения капитал на Дружеството, тъй като финансовите активи на Дружеството, класифицирани като парични средства и търговски вземания и оценени по МСС 39 по амортизирана стойност, продължават да се оценяват по амортизирана стойност и съгласно МСФО 9. Няма финансови активи или пасиви на Дружеството, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата според МСС 39, които да са обект на рекласификация и преоценка при прилагането на МСФО 9.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31 Ефект от първоначално прилагане на нови и променени МСФО (продължение)

31.1 Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (продължение)

Таблицата по-долу представя информация относно финансовите активи и пасиви, рекласифицирани от Дружеството към 1 януари 2018 в резултат на преминаването към МСФО 9:

Нетекущи финансови активи	Категория на оценяване		Балансова стойност		Разлика	Бележка
	МСС 39	МСФО 9	МСС 39	МСФО 9		
Други дългосрочни инвестиции	На разположение	По справедлива стойност през друг всеобхватен доход	6	6	-	т. 16
Текущи финансови активи						
Търговски и други вземания	Заеми и вземания	По амортизирана стойност	1,677	1,677	-	т. 17
Парични средства	Заеми и вземания	По амортизирана стойност	5,171	5,171	-	т. 18
Нетекущи финансови пасиви						
Предоставени дългосрочни заеми	Заеми и задължения	По амортизирана стойност	16,600	16,600	-	т. 23
Текущи финансови пасиви						
Търговски и други задължения	Заеми и задължения	По амортизирана стойност	3,239	3,239	-	т. 24

31.2 Ефект от първоначално прилагане на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

Дружеството прилага МСФО 15 Приходи от договори с клиенти за годишния период, започващ на 1 януари 2018г. МСФО 15 Приходи от договори с клиенти е изцяло нов стандарт, който заменя МСС 18 Приходи, МСС Договори за строителство и свързаните с тях ПКР и КРМСФО и въвежда нова концепция, принципи, правила и подходи за признаване, отчитане и оповестяване на информацията относно приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с клиенти.

Новият стандарт установява модел от пет стъпки при отчитане на приходите от договори с клиенти. Моделът е базиран на принципа за признаване на приходите, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента, в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги на клиента. Ключовите компоненти на модела са: а) наличие на договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги и разграничаването им от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката като сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора, извършвано обикновено на база индивидуалната продажна цена на всеки компонент (стока/услуга); и

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 31 Ефект от първоначално прилагане на нови и променени МСФО (продължение)**
- 31.2 Ефект от първоначално прилагане на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (продължение)**

д) моментът или периодът на признаване на прихода, обвързан с успешното изпълнение на задължението по договора и трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето.

МСФО 15 въвежда правила и критерии (а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт води до съществени промени а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги, при които е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; гаранции и др. Приемането на МСФО 15 увеличава значително използването на преценки при признаване на приходите, изисква различни оповестявания и по-детайлно представяне на информацията спрямо отменените счетоводни стандарти.

Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период (2018 г.), с определени оповестявания за предходните периоди. Дружеството прилага изискванията на МСФО 15 за всички неизпълнени към 1 януари 2018г. договори за продажба на готова продукция, като се възползва от практическото облекчение на стандарта за модифициран ретроспективен подход на приложение и не преизчислява сравнителни данни.

Договорите с клиенти се отнасят до продажбата на произведените от Дружеството продукти. Приходите от продажба се признават в момент, когато контролът върху продуктите се прехвърля на клиента, в размер, който отразява правото на договорено възнаграждение, в замяна на предадените продукти. Дружеството не предоставя на своите клиенти право за връщане на продукцията. През 2018 година приходите от клиенти на Дружеството се състоят основно от продажби на продукти, които се квалифицират като отделни задължения за изпълнение. Някои договори с клиенти осигуряват търговски или количествени отстъпки. Дружеството признава приходите от продажбата на стоки, оценени по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение, нетно от търговски отстъпки и отстъпки за обеми.

След извършени проучвания и анализ на сделките, с цел установяване на потенциален ефект от въвеждането на МСФО 15, Ръководството на Дружеството счита, че използването на стандарта няма съществен ефект върху финансовите отчети, а предимно върху счетоводната политика и класификацията на някои активи и пасиви на Дружеството, поради което не са направени корекции и не са преизчислявани сравнителни данни. В сравнение с МСС 18, МСФО 15 изисква по-подробно представяне и оповестяване за сделките, генериращи приходи на Дружеството, което води до съответната промяна в счетоводната политика и практиката на Дружеството и увеличава обема на оповестяванията, вписани във финансовите отчети. Дружеството анализира новите изисквания за оповестяване, включително необходимостта от политики, вътрешен контрол и процедури за събиране и представяне на информацията и отразява направените промени и допълнения в счетоводната си политика (виж т. 2.6).

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

- 31 Ефект от първоначално прилагане на нови и променени МСФО (продължение)**
- 31.3 Ефект от първоначално прилагане на КРМСФО 22 Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания**

КРМСФО 22 Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания е в сила за годишни периоди от 1 януари 2018г. и се отнася за счетоводното отчитане на сделки, които включват плащане или получаване на авансови възнаграждения в чуждестранна валута.

В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). Разяснението уточнява, че датата на сделката за целите на определянето на обменния курс, който да се използва при първоначално признаване на съответния актив, разход или приход, е датата на авансовото плащане. При наличие на повече от едно авансови плащания, трябва да се определи дата на сделката за всяко авансово плащане. В резултат от приемането на КРМСФО 22, авансите в чуждестранна валута, срещу които се очаква в бъдеще признаването на актив, пасив или разход, не следва да бъдат преоценявани по заключителния курс на отчетната дата. Те се оценяват по курса на възникване на аванса.

Това тълкуване може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно в два варианта: от началото на отчетния период, в който е приложено за първи път Разяснението или от началото на сравнимия предходен отчетен период.

Ръководството на Дружеството счита, че приемането на КРМСФО 22 няма съществен ефект върху счетоводната политика или сумите, оповестени в настоящия финансов отчет, тъй като за отчетния период няма неуспорени валутни авансови плащания.

32 Потенциален ефект от прилагане на МСФО 16 Лизинг

Естество на промяната

МСФО 16 Лизинг е новият стандарт за третиране на лизинговите договори. Той заменя МСС 17 Лизинги и свързаните с него ПКР и КРМСФО. МСФО16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга. Най-значителни са промените за отчетността на лизингополучателите.

Отчитане при лизингополучателя

МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17 (премахва разграничението между оперативен и финансов лизинг). Съгласно новия стандарт един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение. На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „правото на ползване“ на отдадения базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми.

Стандартът допуска две облекчаващи изключения: а) лизингови договори с кратък срок (до 12 м.) и/или б) с ниска стойност. Ако лизингополучателите изберат да ползват облекченията на стандарта за лизингови договори с кратък срок и/или на ниска стойност, то лизинговите плащания, свързани с тези договори следва да се отчитат като текущи разходи на линейен принцип през периода на договора или на друга систематична база, аналогично на правилата за отчитането на оперативен лизинг по МСС 17.

ПРОВАДСОЛ ЕАД

ПОЯСНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

за годината, завършваща 31 декември 2018

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32 Потенциален ефект от прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

Лизингополучателите ще признават отделно разходи за лихви по лизинговото задължение и респ. разходи за амортизация – за актива: “право на ползване”. Допълнително, те ще трябва да отчитат преоценка на лизинговото задължение при настъпване на определени събития (като промени в условията на лизинговия договор, промени в бъдещите лизингови плащания). В тези случаи лизингополучателите признават промените като корекция на пасива по лизинговото задължение и на правото за ползване на актива.

Отчитане при лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те ще продължат да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правила аналогични на тези на МСС 17, които са по същество прехвърлени и в новия МСФО 16.

Потенциален ефект от приложението на МСФО 16

Като част от подготовката за прилагане на новия стандарт, Дружеството извършва задълбочен преглед и анализ на всички договори за оперативен лизинг. Ръководството счита, че новата дефиниция в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на дефиницията за лизинг за Дружеството. Стандартът ще засегне основно оперативните лизинги на дружеството в качеството му на лизингополучател. Наетите активи са предимно транспортни средства. Дружеството разработва процеси, ИТ приложения и процедури за вътрешен контрол, така че да гарантира правилното отчитане и спазването на изискванията на новия МСФО 16.

Към 1 януари 2019г. Дружеството има неотменими ангажименти по договори за оперативен лизинг, с очаквани бъдещи наемни плащания в размер на 71 хил. лв. Според приблизителната оценка на Дружеството задълженията, свързани с плащания по лизингови договори с кратък срок и ниска стойност, които ще продължат да се признават по линеен метод като текущ разход в печалбата или загубата са несъществени.

Като ефект от въвеждането на МСФО 16, Дружеството очаква увеличение на разходите за амортизация и финансовите разходи, както и на стойността на нетекущите активи и пасиви, отразени в отчета за финансовото състояние. Към датата на съставяне на настоящия отчет е извършена първоначална оценка на потенциалния ефект от МСФО 16, но тъй като детайлната оценка все още не е завършена, Дружеството не може да се ангажира с точна оценка и респективно конкретни суми като ефект от прилагането на стандарта.

Дата на прилагане от Дружеството

МСФО 16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019г. Дружеството взема решение да не го прилага по-рано. То избира модифициран ретроспективен подход при прилагане на новите правила на стандарта, от 1 януари 2019г. Сравнителните данни за годината, предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.